

УДК 793.38

**СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БАЛЬНОГО ТАНЦЮ В СРСР
СЕРЕДИНИ 50 – ПОЧАТКУ 60-х РОКІВ XX СТОЛІТТЯ**

Шестопал Лідія Віталіївна – старший викладач кафедри
хореографічного мистецтва, Київський національний університет
культури і мистецтв, м. Київ
orcid.org/0000-0003-2541-1781
DOI.org/10.35619/ucpm.vi32.258
ldshestopal@gmail.com.

Продемонстровано, що на початку 50-х рр. XX ст. в СРСР існувало три позиції щодо розвитку бального танцю: заборона сучасних танців та танцювальних майданчиків; поширення і розвиток сучасних бальних танців, опанування західних танців; створення й популяризація репертуару радянських бальних танців. Але жодна з них не стала моностратегією розвитку бального танцю в СРСР. У другій половині 50-х рр. XX ст. бальний танець в СРСР став на шлях компромісного, з політико-ідеологічного погляду державно-партійної номенклатури, розвитку, що поєднував опанування стандартизованих західних танців та танців радянської програми.

Ключові слова: бальний танець, хореографія, радянська програма бальних танців, танець.

Постановка проблеми. Важливим періодом у розвитку бального танцю в СРСР стала середина 50 – початок 60-х рр. XX ст. – напередодні та після першого міжнародного конкурсу бальних танців, проведеного під час VI Всесвітнього фестивалю молоді та студентів (28 липня – 11 серпня 1957 р., Москва). Саме тоді країна обирала шлях розвитку у сфері бальної хореографії на найближчі понад 30 років, відбувалась боротьба різних позицій щодо напрямів бального танцювання. Той період розвитку бального танцю в історії хореографічного мистецтва Радянського Союзу заслуговує на спеціальне наукове дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Бальний танець обраного для дослідження періоду привертав увагу науковців у контексті різноаспектних праць: М. Алякринська [1], аналізуючи тенденції розвитку масового танцю 1950-х рр. докладно зупиняється на бальних танцях, створених на основі народних; О. Бредихін [2], досліджуючи історію спортивного бального танцю, лише побіжно торкається 50-х рр. XX ст. в СРСР; Н. Терешенко [13] досліджує бальний танець в системі освіти УРСР; О. Касьянова [9] пропонує загальну періодизацію розвитку бального танцю радянського часу, виділяючи, зокрема, два етапи 1948–1956 рр. та 1957–1991 рр., другий з яких, видається занадто великим, що обґрунтовано нами раніше [16]; проблему побутування радянської програми бальних танців нами докладно розглянуто у попередній публікації [15]. Цілісного розгляду підходів до розвитку бальної хореографії в СРСР середини 50 – початку 60-х років XX ст. проведено не було.

Мета статті – виявити основні стратегії розвитку бальної хореографії в СРСР середини 50 – початку 60-х років XX ст.

Вклад основного матеріалу дослідження. Вагомим соціокультурним чинником, що стимулював розвиток бального танцювання в СРСР, як уже зазначалося, став міжнародний конкурс бальних танців під час VI Всесвітнього фестивалю молоді та студентів 1957 р. у Москві. Але відносна легітимізації бального танцю в Радянському Союзі не відбулася миттєво. Окремі провісники цього процесу, зокрема прагнення молоді до опанування західної бальної танцювальної культури, проявлялися в різних формах, чому є чимало доказів.

Занепокоєння щодо репертуару танцювальних майданчиків в СРСР – місця проведення масових танцювальних заходів, де практикували, переважно, парне танцювання, розучування масових бальних танців, висловлено у «Записці Відділу науки і культури ЦК КПРС зі згодою секретаря ЦК КПРС про “послаблення ідеологічного контролю за змістом та якістю виконання репертуару в концертно-видовищних установах країни”» на ім'я секретаря ЦК КПРС П. Поспелова за підписом О. Румянцева, П. Тарасова та Б. Ярустовського, датованій 19 травня 1953 р. У ній йдеться про погіршення ідейно-політичного та художнього контролю за виконавською діяльністю і репертуаром численних культурних осередків, зокрема й танцмайданчиків: «В даний час концертно-видовищна і масова культурно-мистецька робота у величезній мережі міських і сільських клубів, будинків і палаців культури... та інших громадських місць, що привертають мільйони глядачів і слухачів, знаходиться фактично поза контролем. Це цілком відноситься також до численних виконавців різної побутової музики: оркестрів на танцмайданчиках...» [9].

Попри спроби посилити ідеологічне спостереження та контроль можна констатувати наявність зворотних процесів. Опосередковано про поширення західної танцювальної культури свідчить

«Записка Відділу науки та культури ЦК КПРС про “негативну роль у справі комуністичного виховання” західної пісенно-танцювальної музики», за підписом заступника завідуючого Відділом науки та культури ЦК КПРС П. Тарасова та Б. Ярустовського, датована 2 серпня 1954 р. У ній йдеться про значне збільшення накладу грамплатівок із західною танцювальною музикою, її шалену популярність серед молоді, щоденне багатогодинне її виконання у «піонерських таборах, санаторіях, будинках відпочинку, літніх садах та парках... тобто місцях відпочинку та найбільш масового скупчення людей. Основним «провідником» цієї американської, англійської та німецької масової музики є грамплатівка» [5]. Така ситуація склалася на багатьох танцмайданчиках СРСР.

Також бальні танці поступово вкорінювались у середовищі художньої самодіяльності. З «Інформації директора Кисловодського Будинку культури медичних працівників Б. Єрмакова крайкому профспілки медпрацівників про хореографічний колектив» від 10 березня 1953 р. дізнаємося, що самодіяльний хореографічний колектив Кисловодського Будинку культури медичних працівників, «що складається з 60 осіб і чотирьох вікових груп, вивчає сучасні бальні танці» [8]. Але в описі репертуару колективу бальні танці названі останніми після класичних та народних, що цілком відповідало загальним настановам організації художньої самодіяльності в СРСР, де переважали танцювальні колективи народного танцю та користувалися підтримкою ансамблі класичного танцю. Попри це, визнання присутності бальних танців у репертуарі самодіяльного хореографічного колективу свідчить про можливість розвитку цього різновиду хореографії. Безумовно, репертуар бальних танців був чітко регламентованим, часто обмежувався рекомендованими масовими та історико-побутовими танцями. Але в середовищі таких колективів поглиблювався інтерес до західних бальних танців, так званих, стандартизованих. Хоча саме проти стандартизованих танців (європейських та латиноамериканських танців стандартизованої структури задля виконання на змагальних заходах) виступали деякі визнані фахівці хореографічного мистецтва в СРСР.

Звернемо увагу ще на один дивний момент. Одночасно із заборонаю проведення балів у їх дореволюційному розумінні, у радянські часи випускні шкільні танцювальні вечори незмінно називалися «балами», а обов'язковим елементом їх програми був шкільний вальс [10; 286–287].

Не можна не помітити цілеспрямованих дій з підготовки до фестивалю у сфері масового танцю, до якого відносили і бальні танці. Репертуар танцювальних вечорів у розгалуженій мережі клубів, будинків культури СРСР – одна з актуальних тем упродовж історії існування цих установ, основним завданням яких за доби СРСР була організація «здорового» дозвілля робітників та селян. Танцювальні вечори, що проводились у клубах, відігравали виховну та ідеологічну роль, репертуар таких вечорів централізовано регламентувався, перевірявся. Однак у середині 50-х років XX ст., коли одним із завдань культурної сфери стала підготовка до VI Всесвітнього фестивалю молоді та студентів, відбулися своєрідні послаблення тиску на танцювальний репертуар у клубах.

У пресі розгорнулося обговорення нових музичних і танцювальних західних стилів, що проникали до СРСР. Через відомих діячів мистецтва трансливались своєрідні настанови щодо їхнього використання у чітко регламентованих межах. Сам факт таких виступів став сигналом розширення меж дозволеного, певного послаблення партійно-державного номенклатурного тиску у цій сфері.

1956 р. у журналі «Клуб» (всесоюзний журнал, що виходив із 1951 р. у Москві, з 1964 р. мав назву «Клуб та художня самодіяльність») розміщено статтю відомого артиста балету та педагога М. Габовича на захист танців, «що прийнято називати західними: танго, фокстрот, блюз». Автор визнає, що до таких танців ставились упереджено, їх засуджували, забороняли, виганяли з будинків культури та клубів, навішували негативні та ганебні ярлики, попри те, що молодь прагнула їх танцювати [4].

Але при всій демократичній риторичі М. Габович чітко проводить межу між певними групами танців, даючи читачу зрозуміти, що не всі західні зразки «реабілітують», а лише дозволені. Виступаючи проти навішування ярликів автор сам називає бугі-вугі та лінд «продуктами дурного смаку», насиченими неестетичними рухами та «потворними викрутасами» [4]. Автор наводить два основних аргументи на захист танго, фокстроту та румби (красива та приємна для слуху музика та привабливість для молоді) й декларує чужість принципам соціалістичної культури думки щодо негативного впливу на молодь цих танців.

І. Нарський вважав, що таке послаблення позицій щодо танців, які раніше вважалися породженням «буржуазного культурного занепадництва», пояснюється потребою в опануванні молоддю сучасного побутового танцю, який добре відомий майбутнім гостям VI Всесвітнього форуму, що прийдуть зі всього світу. «Побоюючись, як би радянська молодь не вдарилася в багнюку обличчям, радянські організатори фестивалю мобілізували клубну самодіяльність, щоб масово навчати молодих людей сучасних бальних танців, прищепити їм елементарну танцювальну культуру

та імунітет від західного хореографічного “безкультур’я” у вигляді бугі-вугі, рок-н-ролу, а трохи пізніше твісту», – зазначав І. Нарський [12; 322].

Хвиля популярності західних зразків бального танцю на початку 60-х рр. у Радянському Союзі була настільки потужною, що її не зупинив навіть гнівний випад у бік сучасних танцювальних форм М. С. Хрущова у виступі перед діячами літератури та мистецтва 1963 р.: «Почуття заперечення викликають деякі так звані сучасні танці, занесені в нашу країну з Заходу. Мені довелося багато поїздити по країні. Я бачив російські, українські, казахські, узбецькі, вірменські, грузинські та інші танці. Це гарні танці, дивитися їх приємно. А те, що називають сучасними модними танцями, це просто якісь непристойності, несамоовитості, чортзна-що! Кажуть, що таку непристойність можна побачити тільки в сектах трясунів» [3; 25].

Поширення нових західних бальних танців уже не можна було зупинити. Але не лише на державному, а й побутовому рівні відбувалася боротьба з новими бальними танцями, що проникали у СРСР. В. Уральська свідчить, що традиційно, як і в усі часи, у 60-ті рр. XX ст. «продовжується «боротьба» старшого покоління з новими побутовими танцями. На зміну фокстроту й танго, заперечення яких тепер забули, приходять твіст та шейк, що викликали обурення «системи»... Ніхто з опонентів нового не хоче оглянутися назад в історію, згадати, як забороняли свого часу вальс чи танго, а набагато раніше, у середньовіччі, і будь-який танець, вважаючи його гріховним, не хоче зрозуміти, що заборона нічого не можна досягти» [14; 346].

Приблизницею несприйняття нових танців була і Н. Матусевич, висловлюючи свою позицію 1963 р. у праці «Хореографічне мистецтво». Окрім того, що рухи фокстроту, чарльстону, танго вона називає дуже спрощеними в порівнянні з багатьма іншими бальними танцями, маючи на увазі танці, народжені в Радянському Союзі, Матусевич наполягає на тому, що у рок-н-ролі та твісті різко проявляються «ознаки загальної кризи буржуазної культури». «Вульгарно-пошлі, непристойні рухи, тупа і одноманітна музика цих танців викликають почуття огиди у нормальної людини», – висловлює своє ставлення до західних танців Н. Матусевич [11; 22]. Тут прослідковується ідеологічно вивірена позиція, що наслідує ключові тези виступу М. Габовича, де транслювалася офіційна позиція партійного та державного керівництва щодо репертуарних дозволів та заборон у західних бальних танцях.

Впровадження радянських бальних танців шляхом введення їх у рекомендований репертуар колективів художньої самодіяльності, танцювальних майданчиків, танцювальних вечорів у клубах та будинках культури, проведення конкурсів на кращу постановку чи виконання таких танців часто мало зворотній ефект відторгнення. Різко виступаючи проти західних стандартизованих танців європейської та латиноамериканської програми, Р. Захаров, відомий балетмейстер та теоретик хореографічного мистецтва, намагався впровадити проведення конкурсів бального танцю без стандарту [7; 11–112]. Більшість же радянських фахівців бального танцю справедливо вважали відмову від програми стандарту абсурдом, але не могли побороти обов’язкову умову проведення конкурсів бального танцю в СРСР – наявність програми радянських танців. Ця вимога протрималась до кінця 80-х рр. XX ст.

Висновки. Фактично, на початку 50-х рр. XX ст. в СРСР можна говорити про наявність трьох позицій щодо розвитку бального танцю: заборона сучасних танців та танцювальних майданчиків; поширення та розвиток сучасних бальних танців, опанування західних танців; створення та популяризація репертуару радянських бальних танців. Але жодна з них не стала моностратегією розвитку бального танцю в СРСР. Пройшовши шлях від повного невизнання (20-і рр. XX ст.) через певне послаблення категоричності у ставленні (30-і – перша пол. 40-х рр.), через намагання знищення західного репертуару бального танцювання та створення виключно радянського (кінець 40 – початок 50-х рр.), бальний танець у другій пол. 50-х рр. XX ст. в СРСР став на шлях компромісного, з політико-ідеологічного погляду державно-партійної номенклатури, розвитку, що поєднував опанування стандартизованих західних танців та танців радянської програми.

Список використаної літератури

1. Алякринская М. Тенденции развития массового танца 1950-х гг. : бальный танец. *Вестник Санкт-Петербург. гос. ун-та культуры и искусств*. 2014. № 2 (19). С. 135–141.
2. Бредихин А. Вехи истории спортивных бальных танцев и тенденции развития танцевальных программ. *Знание. Понимание. Умение*. 2012. № 3. С. 322–325
3. Высокая идейность и художественное мастерство – великая сила советской литературы и искусства. Речь тов. Н. С. Хрущева на встрече руководителей партии и правительства с деятелями литературы и искусства. 8 марта 1963 г. *Новый мир*. 1963. № 3, март. С. 3–33.
4. Габович М. Пусть танцует молодежь! *Клуб*. 1956. № 10. С. 14.
5. Записка Отдела науки и культуры ЦК КПСС об «отрицательной роли в деле коммунистического воспитания» западной песенно-танцевальной музыки. 2 августа 1954 г. URL : <http://www.doc20vek.ru/node/1613>

6. Записка Отдела науки и культуры ЦК КПСС с согласием секретаря ЦК КПСС об «ослаблении идеологического контроля за содержанием и качеством исполнения репертуара в концертно-зрелищных учреждениях страны». 19 мая 1953 г. URL : http://www.hrono.info/dokum/195_dok/19530519konc.html
7. Захаров Р. Слово о танце. Москва : Мол. гвардия, 1977. 160 с.
8. Информация директора Kislovodskogo Doma kul'tury medicinskih rabotnikov B. Ermakova krajkomu profsojuza medrabotnikov o horeograficheskom kollektive. 10 marta 1953 g. *Голоса из провинции: Жители Ставрополя в 1941-1964 годах* : сб. док. Ставрополь, 2011. С. 321–323.
9. Касьянова О. В. Генезис вітчизняної бальної хореографії в контексті загальносвітових процесів. *Театральне і хореографічне мистецтво України в контексті світових соціокультурних процесів : матеріали всеукр. наук. конф., Київ, 22–23 квіт., 2004 р.* Київ, 2004. С. 4–9.
10. Колесникова А. Н. Бал в России : XVIII – начало XX века. Москва : Азбука-классика, 2005. 304 с.
11. Матусевич Н. Хореографічне мистецтво. Київ : Мистецтво, 1963. 48 с.
12. Нарский И. В. Как партия народ танцевать учила, как балетмейстеры ей помогали, и что из этого вышло: *Культурная история советской танцевальной самодеятельности*. Москва : Новое лит. обозрение, 2018. 752 с.
13. Терешенко Н. В. Бальный танец в системі освіти та естетичного виховання. *Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка*. 2013. Вип. 5. С. 93–97.
14. Уральская В. И., Путрова Т. В. Хореографическая самодеятельность. *Самодеятельное художественное творчество в СССР : очерки истории : конец 1950-х – начало 1990-х годов*. Санкт-Петербург, 1999. С. 335–353.
15. Шестопал Л. В. Бальні танці «радянської програми» в СРСР. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрямок : Мистецтвознавство*. 2017. Вип. 24. С.83–87.
16. Шестопал Л. В. Конкурсний бальний танець в СРСР у 1957–1991 роках. *Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія : Мистецтвознавство*. 2015. Вип. 32. С. 126–132.

References

1. Aljakrinskaja M. Tendencii razvitija massovogo tancа 1950-h gg. : bal'nyj tanec. *Vestnik Sankt-Peterburgskogo gosudarstvennogo universiteta kul'tury i iskusstv*. 2014. № 2(19). S. 135–141.
2. Bredihin A. V. Istorii sportivnyh bal'nyh tancev i tendencii razvitija tanceval'nyh programm. *Znanie. Ponimanie. Umenie*. 2012. № 3. S. 322–325
3. Vysokaja idejnost' i hudozhestvennoe masterstvo – velikaja sila sovetskoj literatury i iskusstva. Rech' tovarishha N. S. Hrushheva na vstreche rukovoditelej partii i pravitel'stva s dejatel'jami literatury i iskusstva. 8 marta 1963 goda. *Novyj mir*. 1963. № 3, mart. S. 3–33.
4. Gabovich M. Pust' tancuet molodezh'! Klub. 1956. № 10. S. 14.
5. Zapiska Otdela nauki i kul'tury CK KPSS ob «otricatel'noj roli v dele kommunisticheskogo vospitanija» zapadnoj pesenno-tanceval'noj muzyki. 2 avgusta 1954 g. URL : <http://www.doc20vek.ru/node/1613>
6. Zapiska Otdela nauki i kul'tury CK KPSS s soglasiem sekretarja CK KPSS ob «oslablenii ideologicheskogo kontrolja za soderzhaniem i kachestvom ispolnenija repertuara v koncertno-zrelischnyh uchrezhdenijah strany». 19 maja 1953 g. URL : http://www.hrono.info/dokum/195_dok/19530519konc.html
7. Zaharov R. Slovo o tance. Moskva : Molodaja gvardija, 1977. 160 s.
8. Informacija direktora Kislovodskogo Doma kul'tury medicinskih rabotnikov B. Ermakova krajkomu profsojuza medrabotnikov o horeograficheskom kollektive. 10 marta 1953 goda. *Golosa iz provincii: Zhiteli Stavropol'ja v 1941-1964 godah* : sbornik dokumentov. Stavropol', 2011. S. 321–323.
9. Kasianova O. V. Henezys vitchyznianoj balnoi khoreohrafii v konteksti zahalnosvitovykh protsesiv. *Teatralne i khoreohrafichne mystetstvo Ukrainy v konteksti svitovykh sotsiokulturnykh protsesiv : materialy vseukr. nauk. konf., Kyiv, 22–23 kvit. 2004 r.* Kyiv, 2004., S. 4–9.
10. Kolesnikova A. N. Bal v Rossii : XVIII – nachalo XX veka. Moskva : Azbuka-klassika, 2005. 304 s.
11. Matusевич N. Khoreohrafichne mystetstvo. Kyiv : Mystetstvo, 1963. 48 s.
12. Narskij I. V. Kak partija narod tancevat' uchila, kak baletmejstery ej pomogali, i chto iz jetogo vyshlo: Kul'turnaja istorija sovetskoj tanceval'noj samodejatel'nosti. Moskva : Novoe literaturnoe obozrenie, 2018. 752 s.
13. Tereshenko N. V. Bal'nij tanec' v sisteme osviti ta estetichnogo vihovannja. *Visnik Zhitomir'skogo derzhavnogo universitetu imeni Ivana Franka*. 2013. Vip. 5. S. 93–97.
14. Ural'skaja V. I., Putrova T. V. Horeograficheskaja samodejatel'nost'. Samodejatel'noe hudozhestvennoe tvorcestvo v SSSR : ocherki istorii : konec 1950-h – nachalo 1990-h godov. Sankt-Peterburg, 1999. S. 335–353.
15. Shestopal L. V. Balni tanti «radianskoj prohramy» v SRSR. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku. Napriam : Mystetstvoznnavstvo*. 2017. Vyp. 24. S.83–87.
16. Shestopal L. V. Konkursnyi balnyi tanets v SRSR u 1957–1991 rokakh. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho univertsytetu kul'tury i mystetstv. Seriiia : Mystetstvoznnavstvo*. 2015. Vyp. 32. S. 126–132.

СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ БАЛЬНОГО ТАНЦА В СССР СЕРЕДИНЫ 50 – НАЧАЛЕ 60-х ГОДОВ XX ВЕКА

Шестопал Лидия Виталиевна – старший преподаватель кафедры хореографического искусства, Киевский национальный университет культуры и искусств, г. Киев

Показано, что в начале 50-х гг. XX в. в СССР было три позиции относительно развития бального танца: запрет современных танцев и танцевальных площадок; распространение и развитие современных бальных танцев,

овладение западными танцами; создание и популяризация репертуара советских бальных танцев. Но ни одна из них не стала моностратегией развития бального танца в СССР. Во второй половине 50-х гг. XX в. бальный танец в СССР встал на путь компромиссного, с политико-идеологической точки зрения государственно-партийной номенклатуры, развития, сочетавшего освоение стандартизированных западных танцев и танцев советской программы.

Ключевые слова: бальный танец, хореография, советская программа бальных танцев, танец.

STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF BALLROOM DANCE IN USSR IN THE MID-1950S – EARLY 1960S

Shestopal Lidiia – Senior Lecturer of the Department of Choreographic Art,
Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv

The article shows that in the early 1950s in USSR there were three positions regarding the development of ballroom dance: the ban on modern dances and dance floors; distribution and development of modern ballroom dancing, mastery of western dances; creation and popularization of the repertoire of Soviet ballroom dances. But not one of them became a mono-strategy for the development of ballroom dance in the USSR. In the second half of the 1950s Ballroom dance in the USSR embarked on the path of compromise, from the political and ideological point of view of the state-party nomenclature, of development that combined the development of standardized western dances and dances of the Soviet program.

Key words: ballroom dance, choreography, Soviet ballroom dance program, dance.

UDC 793.38

STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF BALLROOM DANCE IN USSR IN THE MID-1950 – EARLY 1960 S

Shestopal Lidiia – Senior Lecturer of the Department of Choreographic Art,
Kiev National University of Culture and Arts, Kyiv

The aim of the article to identify the main strategies for the development of ballroom choreography in the USSR in the mid-1950 – early 1960 s.

Research methodology. Systematization of sources, their comparative analysis, historical and chronological principle of event consideration allowed to conduct scientific and objective research.

Results. In fact, in the early 1950 s XX century in the USSR we can talk about the presence of three positions regarding the development of ballroom dance: the prohibition of modern dances and dance floors; distribution and development of modern ballroom dancing, mastery of western dances; creation and popularization of the repertoire of Soviet ballroom dances. But not one of them became a mono-strategy for the development of ballroom dance in the USSR. Having gone from complete non-recognition (the twenties of the twentieth century), through a certain weakening of categorical attitude towards (1930 – the first half of the 1940 s), through attempts to destroy the western repertoire of ballroom dancing and the creation of exclusively Soviet (late 1940 s – beginning of the 1950s), ballroom dance in the second half of the 1950 s in the USSR embarked on the path of compromise, from the political and ideological point of view of the state-party nomenclature, development, combining the development of standardized western dances and dances of the Soviet program.

Novelty. The scientific novelty is to identify the main strategies for the development of ballroom dancing in the USSR in the mid-1950 – early 1960 s.

The practical significance. The materials and results of the article can be used for further research on the problems of ballroom dance, in the process of training specialists-choreographers in institutions of higher education.

Key words: ballroom dance, choreography, Soviet ballroom dance program, dance.

Надійшла до редакції 5.10.2019 р.

УДК 793.3

СТАНОВЛЕННЯ ТАНЦЮ МОДЕРН: ВІД ІНДИВІДУАЛЬНИХ СТИЛІВ ДО ШКІЛ

Перова Ганна Олексіївна – заслужена артистка України, доцент кафедри хореографічного мистецтва,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ,
orcid.org/0000-0003-0722-9775
mukoseeva@ukr.net

Гладка Людмила Володимирівна – провідний концертмейстер кафедри хореографії,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ,
https://orcid.org/0000-0001-6932-1855
DOI .org/10.35619/ucpm.vi32.259
glvsk@ukr.net

Указано на вихідні положення танцю модерн: опозиційність класичному танцю як втілення ідеї модернізму про розрив із традицією; увага до внутрішнього життя особистості, її психоемоційних станів; природність та свобода зовнішніх пластично-хореографічних проявів; вплив ритмопластичних теорій (провідна роль ритму,